

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Nefrankturalni pisma ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za izmenstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3113

Celodnevna zborovanja

Učiteljska zborovanja so oni forum, na katerem se utrjuje učiteljska stanovska zavest in krepki stanovska organizacija. Tudi pravo tovarštvo med učitelstvom se vzgaja in prihaja do popolnega izraza na naših, pravilno pripravljenih, dobro vodenih in prav izvedenih zborovanjih.

Res je, da se je organizirano učitelstvo doslej izkazalo močno v razumevanju pomena svojega lastnega združenja, in prav zaradi tega si moramo še posebno prizadevati, dvigniti to razumevanje in krepiti stanovsko zavest, da utrdimo moč in vpliv naše stanovske organizacije, ki sta vedno in povsod odvisna od kvalitete članstva. Le intelektualno močno in s pravo stanovsko zavestjo prežeto učitelstvo, združeno do zadnjega v svoji lastni zajednici, more dosežati vidne uspehe. Če hočemo doseči to, da bo naše združenje res vpliven in upoštevan faktor, tedaj moramo stremeti za tem, da dvignemo svojo stanovsko organizacijo na višino, ki ji je nujno potrebna. K temu naj nam pripomorejo naša zborovanja, ki naj bi postala celodnevna, da bi mogla obsežati dvojen program in to: očiščeni del in družabni sestanek vsega članstva.

Organiziranemu učitelstvu so potrebni pedagoški in znanstveni napotki, potrebno mu je vedeti in tudi sklepati o delu, nasvetih in ukrepih organizacije; za gojitev pravega tovarštva in stanovske zavesti pa so mu potrebni tudi prijateljski razgovori s tovariši in tovarišicami, ki delujejo v istih razmerah, v istih okoliščinah. Zborovanja naj bi v bodoče trajala ves dan in ne samo dopoldne. V prejšnjih časih je učitelstvo polagalo mnogo večjo pažnjo tovariškim razgovorom in prijateljskim sestankom po uradnem delu zborovanja, nego danes. Učitelstvo, ki se je zbralo na svojih zborovanjih, je ostalo ves dan skupaj, se prijateljsko pomenilo o stanovskih težavah, se povescilo in tudi lepa pesem je ob takih prilikah odmevala daleč naokoli. Celo na pokrajinskih skupščinah je bil uveden poleg sestanka delegatov tudi zbor učitelstva, na katerega je prihitelo vedno po nekaj stotin učiteljev in učiteljic. In prav na takih sestankih se je kresala stanovska zavest in se kristaliziralo pravo tovarštvo. Današnja zborovanja naših sreskih društev so pomankljiva prav iz razloga, ker so se povsem opustili sestanki po končanem prvem delu, ker se pač vsem zelo mudi.

Torej dvojen program naj bi imela naša zborovanja. Oglejmo si najprej uradni del zborovanja. Od privlačnosti tega je danes v prvi vrsti odvisno, ali se članstvo odzove pozivu na zborovanje in če se odzove, da na njem tudi vztraja. Iz poročil posameznih sreskih društev povzamemo, da beleži večina društev na svojih zborovanjih 60. do 70 odstotno udeležbo članstva. Toda to ne sme zadostovati. Udeležbo na zborovanjih je treba dvigniti na 90 % in tudi več, kar so dosegla doslej le redka društva, ki naj služijo za vzor vsem ostalim, predvsem onim, katerih zborovanje se udeležuje komaj 50 % ali še manj članstva. Kot glavni vzrok stalno slabe udeležbe se navajajo navadno zelo slabe terenske razmere. Ta vzrok je sicer tehten, toda vedno ne drži. Društveni odbori si morajo prizadevati, dvigniti raven zborovanj na ono višino, ki je za učitelstvo potrebna. Največje pomena je predavanje. Od predavanja in od predavateljevega imena je največkrat odvisno ali se učitelstvo zborovanja udeleži ali ne. Današnja doba nam nudi zelo veliko izbiro predavanj, tako pedagoških kot splošno znanstvenih, literarnih in stanovsko političnih. Nemogoče je torej, da bi zaradi tega vprašanja prišli v zadrego, in odločitev za primerno predavanje in dobrega predavatelja pač ne more biti težka. Tudi spremembo v temah predavanj si članstvo želi in je to nujno potrebno upoštevati. Ko se kak društveni odbor ne more odločiti za ta ali oni kraj zborovanja, ker bi pač hotel doseči večji odstotek udeležbe članstva, naj raje točno premosti sestavo dnevnega reda, pazi na njegovo pestrost, predvsem pa na vsebino predavanja. Upoštevati je treba želje članstva, če jih je le mogoče pogoditi.

Ako uspe društvom s striktno pozornostjo na sestavo dnevnega reda in z izbiro predavanj zboljšati udeležbo članstva na zborovanjih, tedaj je dosežen šele delni uspeh. Toda prav ta uspeh naj služi za pobudo za dobro pripravljene tovariške sestanke učitelstva pri zabavnem delu zborovanj, za kar naj bi se uporabljali popoldnevni zborovalni dni.

Iskreno tovarštvo in prava stanovska zavest se moreta vzbujati le tedaj, ko se učitelstvo v prijateljskem razgovoru popolnoma zbljuje, ko odkrito, brez nepotrebnih olepšav pokramlja o težavah in bridkosti svojega stanu, ko brez posredovalcev rešuje svoje poglede na posamezna vprašanja. Taki tovariški sestanki so potrebni mlajšim tovarišem in tovarišicam, da si v pogovoru s starejšimi praktični prihranijo mnogo truda in izdatkov zaradi raznih pojasnil, potrebni so starejšemu učitelstvu, da se od časa do časa navzamejo mladostnega navdušenja od mlaj-

Naša narodna zavest

Zgodovinski podvig nemškega naroda, ki se je naslonil na Karavankah ob naše meje, zahteva temeljite preosnove našega dosednjega vrednotenja naroda kot celote. Preosnova ne sme izzvati do novega mejašja sovražnega stališča, temveč enakovrednega soseda, ki bo znal računati vedno in povsod z nemško agresivnostjo. Praktično bi pomenilo to vzbuditev čuta samoobrambe. To ni v smislu prijateljstva med nami in novim mejašem ostentativna gesta, temveč pravočasen dvig iz dremavosti in mlačnosti do narodnostnih vprašanj. Značilo bi samozavest naroda, ki hoče biti na svoji zemlji svoj gospodar. Slabi časi, splošna kriza; dve mogočni velesili ob slovenski meji, dva naroda, ki sta v nedavni preteklosti zavzemala do nas povsem drugačen položaj, posebno pa velik odstotek naših bratov in sester pod oblastjo obeh sosedov so neodložljiva dejstva, do katerih ne smemo biti več malomarni in mlačni. Slovenci moramo začeti misliti o svoji bodočnosti intenzivneje, nego smo to delali do sedaj.

Ob prvih spremembah evropskega zemljevida je naše časopisje pozvalo narod k samozavesti in označilo predvsem učitelstvo za pionirje tega dela.

Učitelstvo mora dvigniti narod iz mlačnosti, v katero je zapadel v času po osvoboditvi po krivdi voditeljev dnevne politike. Učitelstvo mora ozdraviti težke rane, ki so jih vsekali v narodov ponos neodgovorni ljudje. Učitelstvo se mora lotiti naloge, da vzgoji naš narod za samoobrambo! Ono naj bo apostol nauka narodne skupnosti in povezanosti.

Učitelstvu je poverjena zelo delikatna naloga, ki jo razumemo šele tedaj, ako primerjamo našo narodno mlačnost z nauki zadnjih dogodkov, ki so se razvijali logično po prirodnih zakonih. Ne preostaja nam drugega, kakor da se naš narod priključi življenjskemu toku sedanjega časa ter z drugimi v samoobrambi agitira za mir med narodi. Vsaka konservativnost bi pomenila našo slabost, vsaka agresivnost našo prenapetost.

Izluščimo jedro naukov zadnjih dogodkov! Neizbežna in železna je logika razvoja naroda, ki je v svoji notranjosti tesno povezan! Narodna povezanost razbija vse dogovore na papirju in vodi po sigurni poti do uspehov! Pred njo se je pokazala nemoč diplomacije in nesmiselnost izbegavanja med narodom samim. Ne samo nemški podvigi zadnjega časa, temveč tudi mnogo drugih, ki se niso dogajali ob naši meji, so bili prav tako uspehi narodne skupnosti in medsebojne povezanosti.

Naš namen ni poiskati vzroke postanka in razvoja povezanosti drugih narodov, ugotoviti moramo le blagoslov take skupnosti, takega bratstva. Slovenci si moramo to skupnost prikriti po svojih potrebah in obvezah do mejašev, pod katerimi živi tudi naša kri.

Naš narod, ki je pred komaj 20 leti spoznal vrednost svobode, mora sedaj za vsako ceno zavzeti stališče tesne medsebojne povezanosti, ako si hoče ohraniti neokrnjene vrste. Za tako povezanost je bilo naše učitelstvo že tedaj, ko si je ustvarjalo svojo organizacijo, dobro vedno, da bo le tako služilo svoji svobodni domovini. Učiti mladino v duhu državljanske enakopravnosti in skupnosti, vzbujati v njej zaupanje v moč svojega naroda; priveriti narod do neomejene narodne zavesti ter dvigniti ga kulturno in gospodarsko je bilo njegovo vsakdanje delo.

Pri tem ni našlo učitelstvo vedno onega razumevanja, kakor bi ga moralo naleteti spričo tendence dela, ki ga je opravljalo med narodom. Stavljale so se mu na pot vsakovrstne ovire in težkoče in se ga za izvrševanje dolžnosti kaznovalo! Naletelo je na nametovanje in obrekovanje, ki je imelo namen ustvariti med ljudstvom in njim sovražno atmosfero. Ako torej stoji narod ob važnih trenutkih svetovne zgodovine mlačen in desinteresan na posledicah dogodkov, ni iskati krivde pri učitelstvu.

Toda veliki dogodki povzročajo velike skrbi. Pred njimi mora zginiti vsako osebno prepričanje, posameznik se mora podrediti skupnosti! Zadnji veliki dogodki morajo vzbuditi in končno združiti vse Slovence in vse Jugoslovane, ki jim blagor domovine in usoda bratov ni samo fraza, temveč boleča

ših ob mnogih, predvsem pedagoških vprašanjih. Polagoma bo začela izginjati ona, čisto umetno ustvarjena razlika med mlajšim in starejšim učitelstvom. Izginila bodo razna nesoglasja, izkristalizirali se bodo enotni pogledi na potrebe učiteljskega stanu. Iz tega bo vzkliko ponovno ono lepo tovarštvo, ki je prav učiteljskemu stanu potrebno, utrdila se bo stanovska zavest, in oni, ki še danes niso organizirani, bodo radi vstopili v naše vrste, da povečajo mogočno zajednico pravega tovarštva, stanovske zavesti in okrepijo našo organizacijo, ki potrebuje kvalitativno pa tudi kvantitativno močno članstvo.

Poskusimo torej s celodnevnimi zborovanji!

skrb. V borbenem razpoloženju okoli nas bo di naše geslo: »Sloga jači, nesloga tlačí!«

Vzbuditi zavest ljudstva v domačih mejah, da se resnično vživi v pravico svoje svobode in da pozabi grenko preteklost; dvigniti njegov ponos ter mu vliti veselje do življenja; zvezati mejo s središči, podpirati obmejne brate v vsakem oziru, skrbeti, da imajo reprezentativne šole in najboljše učitelstvo; podpirati delo narodno-obrambnih organizacij; imeti zvezo z brati ob Soči in Zili, pomagati rodni krvi na tujem, da ne odteče, voditi skrb o njeni usodi in še mnogo drugega bodi naša vsakdanja skrb, predmet vsega našega prizadevanja in središče naših čustev.

Ljudstvo se mora zavedati, da nima do svoje domovine in naroda samo pravic, temveč tudi dolžnosti; zavedati, da z narodom živi in umrje! Za naš narod, ki nima osvajaških namenov in ki je zadovoljen s svojim koščkom zemlje, na katerem živi sedaj, bi bila taka zavest božji blagoslov!

Učitelstvo bo imelo pri tem največje delo, saj stoji ob viru narodne moči — pri mladini. Rade volje bo stopilo v prve vrste ter s podvojeno močjo sodelovalo za toli potrebno medsebojno povezanost. Da bo njegovo delo

Vzgoja

Od prvih zapisov, ki jih hrani zgodovina, pa do najnovejših dejanj posameznikov in organiziranih skupin, se v sklenjeni črti vrste podvigi in dela ogromnih množic, ki na najrazličnejših in vseh delih kontinentov oblikujejo kulturo in civilizacijo nastopajočih rodov. V sive davnine pokopane dobe so bile priče borb človeka, ki je stremel k izpopolnitvi sebe in svojega bližnjega ter si skušal s svojim duhom najti pravo sožitje, ki je podlaga vsem umstvenim in materialnim dobrinam.

Pot teh prizadevanj ni niti ravna, niti ne gre vedno navzgor, temveč je krivulja z mnogimi padci, vstajenji in stranstvimi in ne moremo trditi, da smo že dospeli do one stopnje sožitja, ki bi vsakemu omogočala zdrav razvoj. Ravno danes, ko se skoraj vse ljudski trud vseh narodov izrablja za oborožitev in nov spopad, je potreben jasen in razsoden pogled na potrebe in zahteve sočloveka in vzgoja narodov v duhu človečnosti. Neizmerne strahote, ki jih danes doživlja nezaščitena španska in kitajska deca morajo biti svareč opomin, da je treba prenehati z lažnimi in demagoškimi vzgojnimi cilji, ki bodo narodu, ki je z njimi prožet, v bodočnosti nanesti neprecenljivo škodo ali celo pogin.

Teh krivih naukov, s katerimi poedinci in skupine zastrupljajo narodovo dušo, mora varovati baš učitelstvo, ter jih prikazati kot pogubne ljudskim idealom in hotenju po višji in lepši obliki sožitja in vsega življenja. Učiteljski stan je po svojem poslanstvu izrazito duhovniški stan, da poleg izobrazbe v najvišji meri vrši vzgojno misijo v narodu, da vodi mlada pokolenja k stremljenju po resnici, pravici in lepoti ter tako skupno z narodom gradi njegovo kulturnejšo obliko življenja.

Tako je učitelstvo radi svojega poklica potegnjeno v prvo borbeno vrsto ter mora zopet radi poklica prednjačiti in biti vodnik aktivne in nepomirljive borbe za dosego etičnih idealov. Zato učitelstvo ne more služiti niti osebam ali skupinam, katerih delovanje in cilji so v opreki z etičnimi ali moralnimi vzori ali so v nasprotju v čustvi človečnosti. Močno bi grešili, ako bi sledili trenutnim politično modnim ali diktatorskim vplivom, katerih konec je s padcem nosilec teh stremljenj viden. S padcem takih stremljenj bi se izkazala ista kot stranpot v prizadevanju za pravim izživljanjem narodovih dušnih in telesnih sil, a učitelstvo, ki bi širilo take nauke, bi se izkazalo svojem vzgojnemu poslanstvu nedoraslo in narodu škodljivo.

Kakor je vsak posameznik vezan v stan in s tem včlenjen v naravno borbeno edinico za dosego svojih kulturnih in materialnih dobrin in pravic, tako ima učitelstvo v organizaciji JUU formacijo, ki naj služi uresnitvi težnj in poklicnih ter njegovih člove-

VSEBINA:

Celodnevna zborovanja.

Naša narodna zavest.

Vzgoja.

Poročilo za občni zbor Učit. samopomoči.

Vranc - Dolganov »Podrobni učni načrt« v luči srbske kritike.

Izjava.

Novakovo »Risanje«.

Ob obletnici smrti.

Preporod mladinske pesmi.

UČITELJSKI POKRET: Naša vas in učiteljevo delo v šoli.

LISTEK: Moja »delovna« šola.

Splošne vesti. — Učiteljski pravnik. — Šolski radio. — Kaj vse pišejo. — Stanovska organizacija JUU.

uspešneje napredovalo, mu je treba vrniti ugled in stalnost na službenem mestu. Prvo mu je potrebno za avtoriteto, drugo za sistematično delo. Vrniti učitelstvo na njegovo prvotno mesto bi pomenilo vrniti narodu zaupanje v bodočnost! In lepo bodočnost mora dočakati naš narod!

čanskih idealov. Vedno odklanjajoče vse poizkuse škodovati našim poklicnim idealom ter človečanskim vzorom, odločno odbijajoče vsa dejanja in vse namene, gmotno škodovati poedincem učiteljskega stanu radi služitve tem idealom, bomo stali na braniku pravice v fronti, ki nam je s poklicem odmerjena, nam dodeljena in zato borba v tem odseku najuspešnejša.

Vestno izvršujoče dolžnosti lastnega stanu, bomo očuvali svobodo lastnega dela ter preprečevalnost in udarnost vzgojnih naukov. Z razčiščenjem odnosov stanu in poklicnega dela do družbe, oblastnikov in novih vzgojnih gesel, bomo na nam zaupanjem torišču izvršili svojo človeško in poklicno dolžnost ter s tem postavili kamen k zgradbi višje narode kulture in civilizacije ter človeškega napredka sploh.

Vsem ukrepom, ki kale harmonijo v družbi, nanašajo poedincem škodo in zavirajo njihovo pot ali jim jemljejo v naravi priznane pravice, se je treba zoperstaviti. Odpor do krivic bo vzbujal v najširših množicah čut za pravico in mu bo služil kot vzgled samožrtvovanja za visoke vzore. Samo narod, ki bo imel razvit čut za pravico in se ne bo strašil nobenega napora, da doseže upravičene cilje, bo dovolj močan in sposoben, da v usodni uri odloči veliko narodno borbo v svojo korist. Narod pa, ki bo molčal pred nasilniki in krivico, bo že pred usodnim časom klonil in se zgrudil.

Ustvariti v narodu voljo do нравstvenih lepot, je naš cilj. Temu cilju je posvečeno tudi naše stanovsko delovanje: Celibat, ki jemlje našemu žensktvu najosnovnejše pravice, naj bo osnova borbe in pogonska sila za uveljavljanje resnične enakopravnosti med moškim in ženskim spolom. Naj bo boj za pravilno napredovanje in pravične namestitve in premostitve viden izraz naših težnj po pravici in harmonski ter moralni ureditvi družbe!

Krivica rodi krivico in slabi ukrepi in vzgledi upropaščajo zdrave osobine narodove, ki se izrabljajo v malenkostnih medsebojnih razračunavanjih na škodo višjih etičnih in kulturnih ciljev in uspehov, ki bi jih narod mogel in moral doseči. Ta borba, povzročena od krivih prerokov in nepremišljenih odlokov zadaja narodu veliko moralno in gmotno škodo in ga drži v sponah primitivnih pogledov na svet in gospodarske zaostalosti.

Učitelstvo kot stan, s poslanstvom višje vzgoje v narodu in med človeštvom sploh, ne more ostati mirno ob strani do krivih idej in dejanj. Zato je borba za dosego etičnih idealov nujen delež vsakega posameznika kot člana človeške družbe, in učitelja kot vzgojitelja v najvišji meri še posebej.

Db.

Poročilo za občni zbor Učiteljske samopomoči v Ljubljani

(10. aprila 1938. v Mariboru.)

PODPORNI SKLADI UČITELJSKE SAMOPOMOČI.

Naša predhodnica »Jubilejska samopomoč v Ljubljani« je bila ustanovljena v avgustu leta 1898. z edinim namenom: ob smrti članov preskrbeti njegovim dedičem primerno denarno pomoč — posmrtnino. Ta namen je obdržala še po svetovni vojni, ko si je v letu 1920. privzela novo ime »Učiteljska samopomoč« in v naslednjih letih še drugače prilagodila novim razmeram in drugačnim potrebam.

Kakor hitro pa je Učiteljska samopomoč (US) pomnožila svoj članski krog z mlajšimi člani in se denarno nekaj okrepila, so se pojavili razni predlogi, da naj US poleg posmrtnine nudi svojim članom še druge dobrine v življenju. Predloženi nasveti in načrti niso navedli kje bo US našla potrebne denarne vire. Rezervni sklad je bil premajhen, pa se ga zaradi hitrega in točnega izplačila posmrtnin ni smelo načenjati in slabiti, letne obresti naloženega denarja so bile preneznatne za večjo in izdatnejšo pomoč.

Prvi predlogi so se pojavili v l. 1924. do 1927. N. pr. Obresti rezervnega sklada naj se porabljaajo za podpore bolnim članom, en del izplačane posmrtnine (izplačila posmrtnin v golih tisočakah) naj se zbira v poseben sklad za podpore, članskemu prispevku naj doda vsak član parkrat v letu določen znesek, ki se bo porabljal za socialne potrebe društvenih članov.

Izkaz o podpornem skladu US

Leto	Vseh pro-silcev	Prejelo podpore			Podpore so bile izdane za				Zglašili za pod-pore, a ne vložili prošenj	Odklonjeni			Poprava	Glavnica podpor. sklada				Opomba
		prosilcev	v znesku		bolezen	čakanje na pokojnino	premesli-tve	razne soc. potrebe		vzrok nesocialen	po pravilniku	drugi vzroki		se je pomno-žila za		stanje 31. dec.		
			din	p										din	p	din	p	
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		15		16
1934	143	92	188.457	—	64	4	10	14	20	15	—	—	—	—	—	151.732	—	Poslovane je pričelo 1. julija 1934.
1935	101	84	167.470	25	53	3	4	24	17	5	7	1	16 prošenj iz l. 1934.	4.201	75	155.933	75	
1936	118	72	144.408	—	36	9	13	14	21	6	16	3	3 prošnje iz l. 1935.	5.862	75	161.796	50	
1937	114	83	180.362	75	52	4	7	20	14	4	14	2	3 prošnje iz l. 1936.	8.894	50	170.691	—	
Skupaj	476	331	680.698	—	205	20	34	72	72	30	37	6	—	—	—	—	—	
			331				145											

Resnejše in bolj utemeljene predloge je prejela zadržna uprava v letih 1929. do 1932. S 1. januarjem 1932. je US pričela poslovati kot zadržna. Ze v tem letu se je nabralo toliko gradiva za spremembo pravil, da je zadržno načelstvo pritegnilo k delu še nekaj članov iz Ljubljane in okolice. Ti so na posebnih članskih sestankih prečrčevali predložene načrte in pripravili primerne predloge za občni zbor US od 14. maja 1933.

Na tem občnem zboru je dobilo članstvo kar dve novi dobrini, s katerima se lahko okoristi že v življenju. Ustanovljena sta bila podporni sklad in starostni podporni sklad.

I. PODPORNİ SKLAD US.

Na občnem zboru v Ljubljani, 14. maja 1933., je bil sprejet predlog: »US ustanovi podporni sklad, vsak član vplača enkratni znesek 60 din, katerega se mu ne vrne.« S požrtvovalnostjo vseh zadržnikov se je odprl nov podporni vir za vse člane US, ki bodo v boleznih ali drugačnih socialnih potrebah prešli iz tega sklada primerno denarno podporo kot brezobrestno posojilo. Te podpore odmerja in podeljuje zadržno načelstvo na rednih sejah in v zneskih od 500 do 5000 din. Prejemniki podpor jih vračajo v nizkih mesečnih obrokih brezobrestno.

S svojim blagodejnim delom je pričel podporni sklad 1. julija 1934. Zadržna uprava je do tega časa zbrala od članov priličen znesek od 150.000 din. Ze na prvi seji je zadržno načelstvo razdelilo 58 prisilcem za 122.100 din podpor.

Podporni sklad ima svoj pravilnik, katerega je potrdil občni zbor v Mariboru l. 1934., spopolnila sta ga občna zbora v Celju leta 1935. in v Novem mestu leta 1936.

Parmesečno poslovanje podpornega sklada je pokazalo, kako veliko premajhna so sredstva njegova, da bi zadostila vsaj najnujnejšim potrebam mnogih prosilcev. Prav kmalu so prihajali novi predlogi za povečanje glavnice v podpornem skladu. Še enkratno vplačilo zneska 60 din v ta sklad ni bilo zadosti simpatično sprejeto na občnem zboru v Ljubljani, 23. maja 1937. Pač pa je bil ugodno izglasovan na tem občnem zboru predlog, da se od vsake izplačane posmrtnine odtegne 1 % za podporni sklad. S tem je dobil podporni sklad nov vir, ki ne bo nikdar usahnil in — upajmo — vedno primerno zalagal naš »bednostni sklad«.

Vse delo v podpornem skladu se vrši samostojno. Z US ima samo posredne zveze, kot skupni čekovni račun, člansko pripadnost v US, informacije in upravno osebeje. Popol-

noma ločeno ima podporni sklad svoj vložni vpisnik, kontne liste, blagajno in znamke, se samostojno vodi, obračunava in zaključuje. Z glavnico in prispevki v ta sklad se rezervni sklad US prav nič ne množi in ne obremenjuje.

Kako in v koliki meri je storil podporni sklad svojo dolžnost, o tem naj govore številke v priobčenem »Izkazu«.

K »Izkazu« naj dodam nekaj pripomb. Od 1. julija 1934. do 31. decembra 1937., to je v treh in pol letih, je prejela zadržna uprava 476 prošelj, povprečno vsak mesec 11 prošelj. V ti dobi je prejelo 331 prosilcev 680.698 din; upoštevanih je bilo 70 %. Podpore so bile izdane (po izkazu rubr. 5. do 8.): za bolezen 205 prosilcem — 62 %, za čakanje na pokojnino 20 prosilcem — 6 %, za premes-titve 34 prosilcem — 10 %, za razne socialne potrebe 72 prosilcem — 22 %.

Upoštevanih ni bilo 145 prosilcev, to je 30 %. Od teh se je 72 prosilcev — 50 % — pač oglasilo za podpore, so po večini prejeli potrebne tiskovine, niso pa vrnili tiskovin spopolnjenih po pravilniku, torej so se sami izločili; 30 prosilcem je načelstvo prošnje zavrnilo, ker se mu je zdel navedeni vzrok premalo socialen — 20 %, 37 prosilcev — 25 % — je bilo zavrnjenih po pravilniku, ker niso bili še 3 leta člani US, so vračali podporo ali pa pravkar vrnili prvo podporo, 6 prosilcev — 5 % — je načelstvo odklonilo, ker niso člani US. Izmed neugodno rešenih prošelj je zavrnilo načelstvo le 30 prosilcev, to je 20 % ali v zvezi z vsemi prosilci le 1.6 %.

Kako se množi premoženje podpornega sklada vidimo rubr. 14. in 15. V ta sklad prispevajo vsako leto novi zadržniki vsak po 60 din, prosilci sami pa poravnajo nastale stroške za podeljene podpore. Od 1. septembra 1937. se odtegne od vsake izplačane posmrtnine po 1 %. Ti odbitki bodo dali letni znesek od 5000 do 7000 din.

Podporni sklad je povzročil sem in tja nekaj razburjenja. Ta je prošil za večji znesek kakor ga je prejel, oni ni prejel izplačila takoj po vloženi prošnji, enega je načelstvo zavrnilo, ker je bil navedeni vzrok premalo socialen, drugi ima svojo plačo (pokojnino) pri računovodstvu (finančni direkciji) tako obremenjeno, da bi podporni sklad več let ne prišel do poravnave, blagajniški saldo je izkazoval na sejni dan nizek znesek itd. Načelstvo se je ravnalo po načelu: Pomagaj mnogim prosilcem, četudi z manjšimi zneski kakor so si jih želeli. Pred vsem pa je bila največja skrb zadržne uprave ta, da se je upoštevalo vse potrebne prosilce, da je bila varnost težko zbrane denarja 100%na in da se je neradne vračevalce s primernimi odredbami prisililo na pravo pot. Marsičesa bi ne bilo treba, če bi se vsi prosilci za te podpore zavedali, da je podporni sklad socialna ustanova in ne posojilnica.

imel in da bi njegovi vojaki dali življenje zanj. Zaupal nam je sluga tudi, da je njegov gospod zelo bogat in učen ter da ga drugi oficirji vedno izprašujejo za to in ono.

Večkrat sva se dobila na cesti in tedaj me je navadno povabil, da sem šel malo z njim. Govoril je zelo čisto italijansčino, počasi in razločno, da sem ga mnogo laže razumel kot druge. Včasih kakega izraza nisem razumel, pa mi je pomagal ali z razlago, ali pa celo z našo besedo, zvenečo bolj po rusko. Tedaj se je vselej nasmehnil in vprašal, če je bilo prav.

Nekoč je prišel poslušat v šolo kaj otroci znajo. Prijazno se je opravičil, naj mu tega ne zamerim, ker je prišel samo na ukaz vojaške oblasti, ki se ji on kot vojak mora pokoravati.

Brali smo z najmanjšimi pri velikih črkah. Vsi so brali prav gladko, bodisi iz našega »Abecednika«, pa tudi stavke, ki sem jih sproti napisaval na šolsko tablo. Klical sem po vrsti po tri in tri, da so napisali na tablo svoja imena in priimke, čeravno še nisemo vzeli prav vseh črk. Niti enemu se ni kaj ponesrečilo, prav kot bi čutili, da se morajo sedaj izkazati. Tudi računali so gladko in pogumno ter zapeli več narodnih pesmi. Te so nadporočniku tako ugajale, da so mu jih morali zapeti še več. Prepeli so mu menda vse, kar so jih znali, vsako z večjim veseljem.

Pri odhodu mi je rekel, da bo že komandantu poročal prav točno, kaj otroci vse znajo.

Nadporočnikov sluga nam je pozneje povedal, da je rekel njegov gospod pri večerji zbranim oficirjem dobesedno: »Tale vaški otroci, ki hodijo prvo leto v šolo, znajo več kot vsi naši vojaki skupaj.«

II. STAROSTNI PODPORNİ SKLAD US.

Dobrin podpornega sklada se morejo posluževati le oni zadržniki, ki so po boleznih, nesrečah ali drugih socialnih potrebah zašli v težke gnotne neprilike, so prosili US za pomoč in jim je načelstvo priznalo denarno podporo. Starostni podporni sklad je namenjen vsem zadržnikom, ki bodo po svoji članski pripadnosti prišli enkrat na vrsto, ne da bi prosili za to. Načelstvo oprošča vseh članskih dajatev najstarejše zadržnike — računano po članski pripadnosti v US — po vrstnem redu njih vpisa v zadržno knjigo. Za načelstvo je važen samo znesek vsakoletnih obresti od imovine starostnega podpornega sklada.

Starostni podporni sklad je bil ustanovljen leta 1933. na občnem zboru s tem, da so se sprejemne pristojbine za nove priglašence v starosti od 25 do 45 let določile po II. načinu brez doplačila po 150 din letno. Za te nove zadržnike odtegne zadržna uprava pri izplačilu posmrtnin po 1.2 % do 24 % v korist starostnega podpornega sklada.

Potrebne podatke najdete v »Izkazu o star. podpor. skladu US«. V popolnejše pojasnilo samo nekaj pripomb.

Izkaz o starostnem podpornem skladu US

Datum	Število članskega prispevka oprošče- nih članov	Prispevki v star. podpor. sklad						Članski prispevek za oproščene člane		Stanje star. podpornega sklada 31. decembra		Opomba
		po § 13-4		po § 16-2		obresti		din	p	din	p	
		din	p	din	p	din	p					
1	2	3		4		5		6		7		
Od 14. V. 1933. do 1. VII. 1935.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32.070	—	Rubrika 7: Stanje od 1. VII. 1935.
1935	9	—	—	—	—	1.230	—	890	—	32.410	—	Do 5. IX. 1935. M. Lesnika (umrl)
1936	9	2.286	—	—	—	1.291	84	1.530	—	32.457	84	od 5. IX. 1935. J Črnko
1937	9	6.213	60	1.398	—	1.435	—	1.935	—	41.569	44	

Starostni podporni sklad je bil po § 13. — odst. 4., ustanovljen že leta 1933. V prvih dveh letih ni prejel ta sklad nikakih vplačil, da bi pričel z delom. Zadržno načelstvo sprejema v zadržno le zdrave in primeroma mlajše (do 45 let) priglašence. Šele v juniju 1935. podarjena hranilna vloga v znesku 32.070 din je povzročila, da je zadržno načelstvo s 1. julijem 1935. oprostito vseh članskih dajatev 9 zadržnikov.

Denarni zavodi so zaradi vseobče krize na denarnem trgu znižali obresti, od teh pa

odtegujejo še rentni davek. Smrtni primeri v zadrži so se pomnožili: 31 v letu 1935., 32 v letu 1936. in 41 v letu 1937. Z znižanjem obresti in pomnožitvijo smrtnih primerov je postal naš proračun za 9 oprostitev premajhen. Če primerjate v »Izkazu« rubr. 5. in 6. (obresti in članski prispevek) za leto 1936. in 1937., vidite, da je imela US v ti dobi 739,16 dinarjev primanjkljaja. Končno letno stanje tega sklada se je dvignilo le s prispevki iz rubrik 3. in 4. Sedanja hranilna vloga din 41.569,44 je zadržna uprava naložila na vezan rok po 5 %. S 1. julijem 1938. bo načelstvu dana možnost, da oprosti zopet nekaj zadržnikov.

Na občnem zboru v letu 1937. so zadržniki sprejeli novo določbo v svoja pravila. »Od vsake izplačane posmrtnine se odtegne po 1 % za starostni podporni sklad.« Zadržna uprava izvaja to od 1. septembra 1937.

Vsak začetek je težak, posebno še tam, kjer je potreben denar. Z dobro voljo in nekaj požrtvovalnosti zadržnikov US so se našla potrebna denarna sredstva i za starostni podporni sklad. Za bodočnost se nam kaže prav lepa slika: Letni prispevki bodo vsako leto večji, saj so oni po § 16. - 2, stalni, pri-

spevkov po § 13. - 4, bo vedno več, obresti bodo vsako leto višje. Posledica: Vsako leto več oprostitev.

Zdaj oproščeni zadržniki so: Dimnik Josipina - Ljubljana, Levstik Miloš - Celje, Petriček Anton - Zalec, Rošker Franc - Maribor, Gregorin Ivanka - Vič, Vodenik Šimen - Kranj, Wesiak (Bezjak) Jožefa - Ptuj, Koderman Janko - Maribor, Črnko Jernej - Jarenina, in Lesnika Miha - Studenci pri Mariboru (umrl 5. septembra 1935.).

Iv. Kocijančič.

Vranc-Dolganov „Podrobni učni načrt“ — v luči srbske kritike

Laskavo priznanje v beograjski „Narodni prosveti“

Znani in spoštovani naš stanovski bojevnik tov. Dragiša M. Mihajlović je pod imenom »Moja učiteljska radost« objavil v »Narodni prosveti« (Beograd) št. 36 tale prikaz Vranc - Dolganovega »Podrobnega učnega načrta.

»Pred dnevi sem pričel čitati delo nekega pedagoga svetovnega slovesa. Velika vera v vrednost tega dela je izzvala v meni veliko zanimanje pri čitanju. Doživljal pa sem nekaj neobičajnega. Čim bolj sem se bližal koncu knjige, tem manje sem cenil njenega avtorja. Kako to — boste vprašali? Pisec se pri tretiranju pedagoških problemov niti najmanj ne ozira na življenje otroka in naroda, temveč filozofira, prezirajoč vsa mnogotera življenjska dejstva, kakor da ne bi vočbe obstajala. Avtor gre tako daleč, da končno dobiš vtis, kakor da bi bila knjiga napisana zaradi knjige, ne pa zaradi reševanja postavljenega problema.

S čitanjem omenjenega dela še nisem bil pri kraju, ko dobim dve knjigi tovarišev - učiteljev: 1. J. Dolgan - E. Vranc: Podrobni

Najbrže je bilo to povod, da so začeli kmalu poučevati tudi vojake. Med temi južnjaki je bil le redek, ki je znal pisati in brati. Po končani naši šoli jih je pripeljal neki poročnik, ki je bil po stanu duhovnik, slednji dan v šolo. Hodili so pa le kak mesec — ker je njihov učitelj nad njimi obupal. Rekel je baje, da si ne upa niti enega naučiti brati in pisati in da je ves trud zaman. Tako se je ta šola žalostno in brez hrupa končala.

Vojaške oblasti so od tedaj tudi opustile nadzorstvo nad šolo. Zato poverjeni nadporočnik je bil odpuščen domov. Bilo nam je vsem žal za njim. Saj je bil vedno naš zaščitnik in zagovornik. Dasiravno je bil zelo odkrit značaj, nam je vendar šele pri slovesu nekaj več povedal o sebi. Opazili smo večkrat, da zna mnogo naših besed, ki jih je izgovarjal tako mehko kot Rusi. Zadnji večer nam je pa v pogovoru povedal, da je bil rojen v Rusiji, kjer je bil njegov oče konzul. Tam je kot otrok občeval z rusko mladino in se skoro popolnoma priučil temu jeziku. Zelo je vzljubil značaj tega naroda. Tudi njegovi starši niso mogli pozabiti časov, ko so prebivali v daljni Rusiji. Doma oče zjutraj še vedno pozdravi po rusko kot v spomin na te čase.

Zelo mi je manjkalo tega nadporočnika, ko je začelo vojaštvo popravljati staro šolsko poslopje, ki je med umikom Italijanov pogorelo. Hoteli so jo obnoviti tako zanikrno, da bi ne bila niti za hlev uporabna. Po neshetih intervencijah, pritožbah in protestih so zopet in zopet popravljali, da je bila končno le za silo uporabna.

Mudilo se mi je zlasti za novo stanovanje, ker v oni stari hiši ni bil mogoč obstanek. Kadar sem mirno sedel pri mizi v poznih nočnih urah ter opravljal svoje uradne in

občinske posle, tedaj so me neprestano nadlegovali nepriljubljeni sostanovalci — miši. Ker jim je zmanjkalo hrane po vojaških skladiščih, so postale tako drzne, da so mi na nogah glodale čevlje. Prihajale so vsekrizem izpod slabega poda in nam prav vse uničile, kar so dosegle. Živež smo morali imeti v pločevinastih posodah, obleko pa smo obešali na žeblice visoko od tal, drugače bi šla vsa v kosce.

Pisati sem moral dolgo časa pri dveh svečah, ker namizne svetilke ni bilo mogoče dobiti. Praznično razpoloženje je zavladalo v hiši, ko smo jo končno vendar iztaknili v neki trgovini, oddaljeni tri ure od nas. Petroleja smo imeli dovolj in slovesno smo jo prižgali. Vse drugače se je dalo pisati ob tej razsvetljavi. Ob pozni uri pa so me zopet nadlegovali neljubi gosti, tako da sem moral pograbiti metlo in jih poditi po sobi. Ko le ni bilo miru, sem končno šel z lučjo svetit, kje imajo glavno skrivališče. Nesreča je hotela, da mi je svetilka padla na tla in se razbila. V rokah mi je ostalo edino le kovinasto stojalo. Bil sem zopet brez prave luči, navedzan le na borni svečki.

Čemu opisujem vse to? Samo v opomin onim, ki ob vsaki najmanjši priliki že obupujejo in tožijo o težavah kot bi jih drugi ne bili imeli. Vse kar nas je kdaj zadelo, in če je bilo še tako bridko, se nam dozdeva v sedanjosti kot neverjeten sen ter nas navdaja s pogumom, videč, da se lahko vse predvaja in da človek stori toliko kot sam hoče. — Lepo je sedeti v urejenih razmerah, a mnogo zanimivejše in poučnejše je življenje tam, kjer je treba vse šele ustvarjati.

Lir.

Moja „delovna“ šola

(Spomini iz prevratne dobe.)

(Nadaljevanje.)

Vojaške oblasti so si lastile tudi nekako nadzorstvo nad šolami. Naš polkovnik, osebno zelo dober mož, ki je stanoval v župnišču, je določil za ta posel nekega nadporočnika, ki je bil v civilu advokat nekje v gorenji Italiji. Ta je bil res srčnodoben in izobražen človek. Prišel se je k meni nekako opravičevati, češ, da naj ne bom užaljen, ker bo moral on kot advokat, ki se na pedagogiko prav nič ne razume, mene nadzirati. Že prej je prišel diskretno poizvedoval pri ljudeh, če lahko živim in, če bi morda kaj rabil. Ker nisem hotel priti v kako odvisnost, sem po ljudeh sporočil, da s plačo še kar izhajam. Vojaške oblasti so imele namreč različne zaloge življenjskih potrebščin, ki so jih po preudarnosti delile med ljudi. Tudi šolskim otrokom so dajali kosilo. Dotični nadporočnik, ki je za to skrbel, je gotovo razumel moje stališče napram novim oblastem. Poslal pa je ob različnih praznikih ali celo ob navadnih nedeljah mojim trem otrokom obilnih daril: igrač, finih jestvin, potrebščin za kuhinjo, tako, da smo precej uganili, da je to za nas vse. Ker sem vedel, da daje to iz lastnega nabiga in brez zahrbtnih misli, ga nisem hotel z odklonitvijo uzaliti.

Občevanje tega oficirja z ljudmi je pričalo o njegovi visoki inteligenci. Vsi so ga radi imeli, zlasti še otroci iz one hiše, kjer je stanoval. Razdal jim je vse svoje priboljške in jih z velikim veseljem opazoval, ko so se gostili z njegovimi darili. Njegov sluga nam je pripovedoval, da boljšega gospoda še ni

zablodami v življenju. Pisca stojita na prave stališču, ko trdita, da samo zdrava kultura bo mogla obvarovati delovno ljudstvo pred konvencionalnimi zablodami, zato ta učni načrt nista sestavila samo zaradi šole. Kajti šolsko delo je koristno samo takrat, če je v soglasju z dolžnostjo do živčnega naroda. Pod vodstvom te ideje in poznavajoča prav dobro razvojne silnice narodovega življenja ter njegovo zavisnost od gospodarskih, socialnih in političnih ustanov, izjavljata avtorja korektno:

»Ta učni načrt ne zahteva, da bi se otroci vso navedeno snov naučili, ampak nudi le zaklad poljudnih znanosti, od katerih si jemlje vsakdo, kar potrebuje za organizem otroških duš, ki jih poučuje. Naj bo učni načrt kakršen koli, vedno mora učitelj izbirati snov glede na njeno kulturno vrednost za določene prilike in potrebe ter glede na duševno razpoloženje in zmogljivost otrok.«

Take misli so razumljive in kažejo odnos učnega načrta do življenjskih razmer okolja, v katerem šola živi in dela. Zato učni načrt ne sme vsebovati kakšne za deco neprebavljive abstrakcije, nego odgovore na stvarne ljudske prilike in potrebe.

Da knjigo laže razumejo učitelji, ki ne čitajo slovenščine, je izšla ona druga knjiga, ki je 6. zvezek »Pedagoške biblioteke« JUU. Bil bi ne samo greh napram šoli in narodu, nego istočasno tudi dokaz neobičajno slabe kultiviranosti jugoslovanskega učiteljstva, ako se knjiga ne bi proučila in izkoristila z vsemi svojimi divnimi sugestijami.

V čem je še njena vrednost? Ni samo posrečen izredni izbor in razpored učnega gradiva, nego je jedro v psihološkem in sociološkem obrazloženju učnega načrta. V tem učnem načrtu navedena načela predstavljajo najtehtnejše argumente, kar se jih je kdaj pri nas napisalo. Resen čitatelj se mora začuditi, ko čita utemeljitve učnega načrta: 1. o strukturi sodobnosti, 2. kakšna naj bi bila sodobna šola, 3. predlogi za spre-

membo zakona o narodnih šolah in nujne spremembe uradnega učnega načrta za narodno šolo, 4. načelo strnjenejšega šolskega dela, 5. Stvarne enote — vodilne misli — v poedinih razredih, 6. Načelo življenjske bližine, delovnega napredka in pobude za produktivno ustvarjanje, 8. načelo dejavnosti, 9. razni tipi šol, 10. odnosi med višjo narodno in osnovno ter nadaljevalno šolo, 11. državljanska vzgoja.

Ko učitelj vse to prečita in pri vsakodnevem šolskem delu principe uveljavlja, tedaj šele spozna, koliko smisla in koliko miselnosti vsebujeta obe knjigi. V tem bo za vsakega učitelja vzklila nova učiteljska radost! Tovariša Dolgan in Vranc sta napravila jugoslovanskemu učiteljstvu s svojima knjigama čast! Z njima sta se povzpela na največjo višino, do katere se je mogel do danes povzpeti jugoslovanski učitelj. Pa še nekaj več: dokazala sta vsem in vsakomur, da je v vprašanju šolske reforme učitelj vedno pred teorijskimi pedagogi - doktorji filozofije, katerim »svobodne spekulacije« življenje vedno razveljavlja, na njih mesto pa stavlja dejstva, ki se obiti ne dajo.

Za vse to prožim svojo roko tovarišema Dolganu in Vrancu in pozdravljam njuno zamisel, ki mi je dala priliko za novo prijetno učiteljsko radost. Zelel bi le, da istotako radost doživi celokupno jugoslovansko učiteljstvo. To se bo zgodilo, če obe knjigi nabavi in čita ter tudi — praktično uveljavlja. V tem primeru bi jaz morda občutil še drugo učiteljsko radost. Bom li to radost dočakal? Tega ne vem — kajti čas mojega razstanka z učiteljstvom se bliža... — Drag. M. Mihajlovič (Kragujevac).

»Podrobni učni načrt ima v zalogi Knjižarna Učiteljske tiskarne — broš. 36 din.

»Nastavni program« ima centrala JUU v Beogradu — 6 din.

»Osnove strnjenejšega pouka« ima še tov. Vranc (Študenti pri Mariboru) po znižani ceni. Naročite!

Izjava

Po dobljenih informacijah, ki sem jih prejel od JUU - sekcije za dravsko banovino, sem se prepiral, da sresko društvo Maribor-mesto ni poslalo niti sekciji, niti Mladinski matici kakega dopisa, ki bi bil naperjen proti delovanju Mladinske matice, temveč je samo obvestilo, kakega mišljenja so nekateri njegovi člani o delu Mladinske matice, kar s tem lojalno popravljam.

Hudales Oskar s. r.

Z gornjo izjavo so trenja, ki so nastala po objavi članka »Kritika, ki ni kritika«, dokončno izravnana. Za tako mirno in stvarno rešitev gre v prvi vrsti zahvala sreskemu društvu Maribor-mesto, pa tudi avtorju članka tovarišu Hudalesu, ki se je izjavil potem, ko mu je sekcija zadevo stvarno pojasnila, takoj pripravljenega, lojalno in korektno likvidirati zadevo s podpisom gornje izjave.

JUU sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. Metod Kumelj s. r. Drago Supančič s. r.

Novakovo „Risanje“

Vsak šolnik pozna važnost risanja. Risanje ni le samostojen predmet, ki vzgaja umetniška čustva, temveč tudi služi za pripomoček domala vsem drugim predmetom. Vsakdanje delo med mladino nas uči, da je risanje sila zgovoren jezik in tisti pomočnik, ki prikaže mladini s pomočjo risbe neznane pojme in predstave takrat, ko jih ne zmoremo pojasniti zgolj z besedo. Poleg pravilnice je risanje prva zadeva, ki pritegne nase otroka že v predšolski dobi in ga spremlja potem skozi vse šole in tudi v praktično življenje.

Iz prakse vemo, da mnogim učiteljem in učiteljicam pouk risanja ne »leži«. Ti so izpostavljeni mnogim nevednostim in vsakdanjem šolskem delu. Te in vse druge opozarjamo na sila praktičen pedagoški priročnik »Risanje«, ki ga je poklonil jugoslovanskemu učiteljstvu tov. Alojzij Novak, ravnatelj bežigradske meščanske šole v Ljubljani.

Ravnatelj Novak je znan generaciji slovenskega učiteljstva kot risarski strokovnjak in eden prvih pobornikov za uvedbo deških ročnih del v naše ljudske in meščanske šole.

V svojem »Risanju« prikazuje avtor, kako naj sistematično vzgajamo učence za dobre risarje.

»Risanje« je že po zunanosti prekrasna knjiga, ki zamika tudi laika. Neizčrpen zaklad pa najde v njej učitelj, saj je prirejen tako, da služi ne samo risanju, temveč tudi ostalim predmetom. Vse delo je zgrajeno na predpisanih učnih načrtih za vso dobo 8-letnega šolanja.

Kako je treba postopati pri sistematičnem pouku, nam pove avtor na 52 straneh teksta. Navajamo le nekaj poglavij iz tekstnega dela:

Sistematično risanje, samodelavnost učenec, izrezovanje, stilizacija, narodni okraski in njih uporaba, barva in nje uporaba, viziranje in vizirni okvirčki, perspektivno risanje, ilustriranje, gnetenje, dela iz ilovice, izdelki iz barvastega papirja itd. itd. Praktični šolnik g. Novak nas seznani z vsemi načini in postopki, ki jih naša delovna šola zahteva.

Vse kar najdemo omenjeno v tiskani besedi v priročniku, nam prikazujejo nato prekrasne risarske predloge. Teh je nad 100 pol večjega formata. Izdelki so za vsak razred posebej vloženi v posebne mape. Natisnjeni so celo v sedmerih barvah in na trdnem papirju.

Avtor je posvetil pripravam za »Risanje« več let vztrajnega dela.

V pohvalo se avtorju šteje, ker je sestavil in pokazal več enot, ki bodo služile učiteljem pri stvarnem in nazornem pouku, pa tudi pri prirodnoznanem pouku. Skupine: gozdni sa-

deži, čevlarsko orodje in drugo je snov za I. razred. Za višje razrede pa so n. pr. kroženje vode, premog in premogovniki itd. Te bodo služile učitelju za predloge in nasvete, kako si naj izdelata še ostale zaokrožene učne slike s pomočjo risarskih shem.

Bogata zakladnica so pole z narodno ornamentiko. Toda te ne bodo služile le pri risanju, s pridom se jih bodo posluževali tudi pri ženskih ročnih delih. Z motivi so zastopane vse pokrajine naše širne države od Triglava do Vardarja.

V mapi imamo tudi poseben oddelek za geometrijsko risanje. Po navadi mrtve geometrijske ure bodo poživljene s predlogi na 24 polah, vsi vzorci zanje so vzeti iz motivov na narodnih vezeninah.

Novakovo »Risanje« je plod dolgoletnega, uspehov polnega poklicnega in strokovnjakega dela.

Novakovo »Risanje« je izdala in natisnila Učiteljska tiskarna. S tem svojim delom je dokazala popolnost svojega podjetja in upravičeno zapišemo, da je med vodilnimi tiskarnami v naši državi. Tako popolnega, svežega in dovršenega grafičnega dela ne najdemo povsod. Zavidajo nam ga tudi drugi in večji narodi. Radi verjamemo, da je želo Novakovo »Risanje« pohvalo poklicnih tiskarjev in risarskih strokovnjakov v Avstriji, Franciji in drugod. Divil se mu je tudi mnogim našim tovarišem in tovarišicam s poučnih ekskurzij mariborske Pedagoške centrale poznani slavni dunajski risarski strokovnjak in pedagog Rothe. Laskavo pohvalo o tej knjigi so izrekli tudi na pariški Sorbonni.

Pred leti je veljalo Novakovo »Risanje« po 500 dinarjev za posamezni izvod. Zdaj je založnica Učiteljska tiskarna v Ljubljani znižale le za prerasavanje, temveč za vzorce, kako stane izvod lepega dela le 100 din. S tem je omogočila, da si nabavi »Risanje« za svojo knjižnico tudi sleherni učitelj in učiteljica.

Kdor bo knjigo pregledal in se po njej ravnal, bo gotovo rad priznal, da je našel v njej obilo opore in pobud za nadaljnje smotreno šolsko delo v smislu sodobnih načel strnjenejšega pouka. Predloge mu ne bodo služile le za prerasavanje temveč za vzorce, kako naj dela in postopa, da bo uspel pri sistematični vzgoji mladih risarjev.

Pohitite z naročili! Naj ne bo nobene šole, ki bi ne imela tega dela v svoji knjižnici.

Delo je namenjeno vsem jugoslovanskim šolam, učiteljem in učiteljicam. Zato je knjiga natisnjena v slovenščini, srbohrvaški tekst pa je v obeh pisavah: v latinici in cirilici.

Ob obletnici smrti

(V spomin prijatelju Josipu Lapajnetu † 2. aprila 1937.)

Prijatelj, leto dni je že tonilo v večnost, ko si odšel od nas. Leto dni! Veš li, da rana, ki jo je zasekala Tvoja smrt v naša srca, še ni zaceljena! Slutiš li, kako te nehoti pričakuje mo dan za dnem, da boš prišel, kakor si hodil iz svojega Podgorja k nam mestjanom: poln življenja, poln novih zamisli in načrtov in vedno pripravljen tovarišu svetovati, mu pomagati z dobro, bodrilno besedo.

O, ko bi Ti vsaj nekoliko mogel povedati, kako samotno nam je brez Tebe. Saj nisi prišel za dolgo k nam. Za hip, za dva. A prišel si in nam v onih bežnih trenutkih razjasnil s svojo odkrito, moško in iskreno besedo naša mrka lica. Kot bi zadihel svež zrak s planine, nam je bilo, kadar si prišel med nas.

Mnogokrat mi pogled pohiti k snežnim planinam. Tja proti Krvavcu se oziram nešteto krat. Zdi se mi, kot bi osamela planina tožila po svojem dobrem prijatelju. In vse nežno planinsko cvetje, ki ga je ljubil in neštete gorske poti strme in samotne tožijo po njem, po kralju Krvavca.

Tam med planinskim domom in njegovo ljubko, sedaj tako osamelovsko kočjo, pa stoji prelepo znamenje: iznad skal in ruševja se dviga košata smreka in na njej je pritrjen križ s Kristusom. Majhno in preprosto je to znamenje, a je, bi rekel, umetnina.

In kadar zagori pod Križanim svetla lučka, tedaj seva njena svetloba daleč doli po tihi Kriški planini, po njegovem planinskem raju in svetloba prodira doli proti daljni ravnini, kjer počiva naš Jože.

Sam je želel postaviti sredi planine, v bližini svoje kočje, križ, a smrt ga je prehitela, vendar njega želja je izpolnjena.

Tovariš, kadar boš hodil v Jožetovo kraljestvo, se zamisli ob tihem planinskem znamenju nanj, ki je vse svoje življenje posvetil šoli, ki je vse svoje moči žrtvoval mladini in s svojim bogatim znanjem in tovariškim ra-

zumevanjem brezmejno koristil učiteljstvu, s katerim je bil povezan kot malokdo izmed nas. Kaj zato, če mu je bila pot v življenju na drobno posuta s trdim kamenjem in ostrim trnjem! Bil je mož, ki je znal prenesti z jekleno močjo vse udarce.

Saj pravi Cankar: »Pa če bi trdega dela ne bilo, ne trpljenja, ne ponižanja, ne bridkosti — odkod bi bile sanje?«

Tiho bodo romale jutri moje misli na tvoj grob, dobri, nepozabni naš Jože. Naj ti ga toplo pogrnejo s cvetjem, da ti bo lahek in miren počitek!

Ko bo pa planina zadihala v toplem poletju, ti tudi jaz prinesem na grob rože. Na tvojo tiho planino bom stopil, na planino, ki plaka za svojim prijateljem. Natrgal bom gorskega cvetja za tebe — Jože. Z-n F.

„JELKA“

specialna modna trgovina za gospode

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica 5
(nasproti Učiteljski tiskarni)

se priporoča cenj. učiteljstvu pri nakupu modnih in športnih srajc, pižam, spodnjega perila, žepnih robcev, vseh vrst nogavic, dokolenk, kravat, naramnic itd. Vedno zadnje novosti v najbolj kakovosti na zalogi. — Postrežba solidna, cene zmerne.

Perilo izdelujemo tudi po meri

Preporod mladinske pesmi

K mladinskim festivalom 3. aprila 1938.

Pravijo, da naša pesem propada. Pravijo o skoro vsaki naši pokrajini, da je neugodna za razvoj pevskih organov. Pravijo, da so ljudje brez poslušala.

Res se morda izgublja poulična, gostilniška pesem, res propadajo pevska društva, ki so visela v zraku brez osnove, res pa je tudi, da »nemuzikalne« pokrajine izginjajo iz slovenske zemlje.

Niti ni minilo leto, odkar je bilo ustanovljeno v Konjicah društvo mladinskih pevovodij, pa so se že pokazali prvi uspehi smotnega dela na polju mladinske glasbe. Na božičnem sestanku mladinskih pevovodij v Mariboru se je določil program štirih okrožnih mladinskih koncertov: konjiškega, šoštanjkega, Dravske doline in Dravskega polja. In kar trije okrožni mladinski koncerti se bodo vršili dne 3. aprila 1938.

V Konjicah nastopi tega dne enajst mladinskih zborov, v skupnem številu 600 otrok. Nastopijo zbori Konjice, deška šola; Konjice, dekl. šola, Loče, Oplotnica, Prihova, Stranice, Spitalič, Skomerje, Zreče, Vitanje in Žiče.

Dravsko polje ima svoj koncert v Framu. Nastopijo štiri mladinski zbori iz Podove, Rač, Sv. Marjete in Št. Janža, v skupnem številu 290 otrok.

Dravska dolina ima dva koncerta, dopoldne v Guštanju, popoldne v Dravogradu. Nastopi pet zborov iz Dravograda, Guštanja, Marenberga, Prevalj in Vuzenice, v skupnem številu 220 otrok.

Če pogledamo imena teh mladinskih zborov, najdemo sledečo ugotovitev. Konjiško okrožje zastopa skoro vse srez, pohorske in dolinske vasi od enorazrednice Skomerje na Pohorju do šestrazredne. V Dravski dolini so mladinski zbori samo iz večjih krajev. Na Dravskem polju pa so se strnile štiri sosednje vasi.

Tudi v sporedih ugotavljam zanimivo razvojno sliko. Na vsakem teh treh okrožnih koncertih nastopajo posamezni zbori s povprečno po pet pesmimi, razen v konjiškem, kjer radi velikega števila zborov nastopajo s tremi. Skupni mladinski zbori v Konjicah nastopijo letos že s spremljavo učiteljskega orkestra, in sicer z Bachovim »Pomladnim prebujenjem« in Kosijevimi »Štirje letni časi«. Zbori Dravske doline zapoje tri koroške narodne v pozdrav bratom preko meje. Dravsko polje pa po eno eno, dvo- in troglasno in dravskopoljsko: »Trije modri«. Vsak izmed posameznih zborov Dravske doline poje vsaj po eno Adamičevo, Dravograd tudi Lajovic (»Nagajivka«), Marenberg Mirka (»Jutranci zvone«) in Milojeviča (»Žabe«). V konji-

škem okrožju poje Oplotnica Bravničarja (iz »Polžkov«) in Mokranjca (»Rukovet«), Prihova Pirnika (»Tam v goščavci«), Spitalič Osterca (»Žabica in muha«) in Žiče Cvetkovo »Glej, saj ne moreš več...«, Ošterčevo »Nezgod na piru« in Pirnikovo »Uspavan-ko Matjažku«. Dravsko polje poje po skladateljih: Podova Preglja, Sv. Marjeta Gerbca, Št. Janž Adamiča, Rače Pirnika, razen tega še Št. Janž in Rače Osterca »Svatba na piru«, »Žabica in muha« in »Belokranjske šaljivke«.

Iz tega pregleda je zelo jasno razvidna nova usmerjenost zborov. Ti, večinoma vaški zbori pojo sodobno pesem, pojo Osterca, Pirnika, Cvetka, Bravničarja, Milojeviča itd. V pevski kulturi dežela daleč prednjači mestu. Sodobna pesem zahteva mnogo dela, daje pa obilje užitkov, naši mali pevci jo že zahtevajo in iz svojega nedavnega koncerta vem, da so prevzele poslušalce Kogojceve, Pirnikove in Osterčeve pesmi. Smer je zborom začrtana, poglobljeno delo bo dvigalo uspehe.

Ob festivalu je treba opozoriti še prav posebno na vzgojno plat te zadeve. Zbori ne goje med seboj nobene konkurence in popolnoma napačno bi bilo tako gledanje nanje. V bistvu tudi ne gre za prirejanje koncertov, ampak za splošno poglobitev glasbene vzgoje. Mnogo je zborov, včlanjenih v D. M. P., ki ne bodo mogli nastopati na okrožnih koncertih. Rastreseni so še po posameznih pokrajinah. Mnogo zborov bo imelo še domače koncerte. Ocenjevanje zborov z nekega enotnega stališča bi bilo popolnoma zgrešeno. Prilike so ravno pri mladinskih zbora tako zelo različne, da uspehov ne gre soditi po takem kopitu.

Mladina poje novo pesem. Prvi večji val bo plusnil v nedeljo 3. aprila, ko bo pelo nad 1000 mladih pevcev dvajsetih mladinskih zborov. Združeni pojo, nočemo sebičnosti, ne potrebujemo niti slavošpevov. Zavedamo se, da hočemo graditi splošno kulturo, dvigniti celoto, ne dvigati posameznikov. V tem delu je mnogo osebnih žrtev, zato temveč uspehov. Mladina poje. Poje, ker se zaveda pomena pesmi. Ne poje šolskih pesmi. Poje, kar je doživela, poje svoje trdo življenje, poje novo pesem veselja. S svojo pesmijo pogloblja glasbeni smisel odraslih, veže in prepleta svoja doživetja z razumevanjem starejše generacije. Poje in zmaguje. Ves ogromni material, ki je ležal leta in leta neizrabljen, kliče po novi pesmi, zahteva klavirarjev, da ga bodo prekovali v jeklo, ki bo pelo. Vas gradi kulturo in jo kaže meščanu. Delo vedno zmaguje nad lagodnostjo. Tudi tukaj bo zmagala žrtev. Zorn Jože.

Učiteljski pokret

Naša vas in učiteljevo delo v šoli

Referat tov. Miloša Verka, predsednika sreskega učiteljskega društva za Šmarje-Rogatec (Konec.)

Še nekaj moram opozoriti, zdi se mi zelo važno. Mnogokrat slišimo nagrobne govore in čitamo osmrtnice, da je bil pokojnik velik dobrotnik revežev in jim delil dobrote z radodarno roko: za te zemeljske dobrine hvalnost preko groba.

Človek pa pozna tudi duševne dobrine, največ jih delimo mi učitelji v šoli. Bodimo pri tem uvideni in usmiljeni! V vsakem razredu jih je nekaj, ki jih je narava z duhom bolj pičlo obdarovala, ne pozabimo nanje, ki so naše pomoči najbolj potrebni. Tam, kjer je premalo, dajmo čim več! Kjer je nakopičeno, se bo kopičilo samo. Naša dolžnost

je, da manjšamo difference. Pri vaškem slabiču najdemo nekaj pozitivnega. Negujmo to in širimo sorodne sposobnosti. Naj ne stopi iz šole nihče obupan in nesposoben za katero koli samostojno delo, ali celo radi karanja in zaničevanja zagrenjen, uporen proti vsemu in negativno usmerjen.

Tovariši in tovarišice! Vsak dan, vsako uro se spomnite na one, ki strmijo s toplimi pogledi v vas in nemo čakajo na ljubeznivo pobudo. Niso oni krivi, da so rojeni pod zvezdo revščine. Morda so fizično močni, pošteni, zvesti, vztrajni. Odlikujmo te njihove dobrine, pokažimo jim jih,

Plašče površnike

nudi v največji izbiri po nizkih cenah

FRAN LUKIČ

Ljubljana, Stritarjeva ulica 9

da se jih zavedajo in ponosni nanje stopijo v krog pozitivnih delavcev občestva.

Življenjska pot nas je povedla v učiteljski poklic, vse naše življenje je povezano z njim za vedno, šola je vsebina našega življenja. Ni lahko delo osamljenec na hribih, v zapuščeni kotlinah, kjer se je treba boriti na vse strani. Toda trdno strnjeni v tovariški organizaciji bomo vedno našli potrebne pobude. Interesi šole in naši osebni interesi so tesno povezani. Čuvajmo jih vsi in vsak, kakor čuva vsak častnik čast svojega polka, vsak duhovnik nauke svoje cerkve, dosledno in brez-kompromisno.

Splošne vesti

— Velikonočne šolske počitnice. Po odredbi ministrstva prosvete bodo letošnje velikonočne počitnice trajale 12 dni in sicer skupno za vse šole v državi. Začele se bodo v petek, 15. aprila, in končale v torek, 26. aprila. Dne 27. aprila se bo začel zopet redni pouk. Počitnice bodo tako obsegle katoliške in pravoslavne velikonočne praznike, ki si letos sledijo v razmaku samo enega tedna.

— Potovanje Cirilmetodarjev na Oplenac je zagotovljen. Dne 30. aprila se odpelje s posebnim brzovlakom iz Ljubljane ob 20.20. Vlak se bo ustavljajal le na postajah, kjer bodo vstopali priglasi. V Zemun prišpe vlak v nedeljo, 1. maja, ob 6.45, odkoder nas popelje po kratkem prestanku v Mladonovac. Od tu se peljejo izletniki po skupinah z avtobusi na Oplenac, kamor dosepejo vse skupine do 11. ure. Ob 11. uri bo sprejem po upravniku zadužbine, nato se podajo izletniki z vodstvom CMD v cerkev in v kripti, da se poklonijo Viteškemu kralju in njegovim slavnim prednikom. Potem je ogled cerkve in okolice, nakar sledi kosilo in potem odhod z Oplenca po 13. uri. Odhod z Mladonovca z vlakom je ob 15.30 in pride v Beograd ob 17.30. Po prihodu v Beograd bodo udeležencem po skupinah odkazana prenočišča in gostilne ter restavracije. Večerja bo ob 19. uri, potem je pa vsak udeleženec prost. V ponedeljek, dne 2. maja, bo zajtrk ob 7.15, potem se zberejo udeleženci po skupinah, katere bodo vodili posebni vodniki. Beograd ima dovolj zanimivosti, ki jih je treba ogledati: Kalimegdan, kraljevski dvor, Dedinje, Topčider, 5 muzejev in še mnogokaj je v Beogradu, ki je vredno vsega zanimanja. Ob 13. uri bo skupno kosilo, potem pa je zopet ogledovanje beograjskih zanimivosti po skupinah. Če bo dovolj časa, se odpeljemo popoldne na Avalo. Vsem onim udeležencem, ki bi hoteli v Beogradu pri svojih prenočevati in imeti lastno prehrano, je to svobodno prepuščeno. — Akcijski odbor bo uredil vse, za kar najudobnejše potovanje. Želimo, da se priglasi čimprej definitivno priglase ter pošljejo vozino za II. razred 260 din, za III. razred 188 din. Železničarji pa plačajo za avtobus 40 din in za režijske stroške 10 din. — Vsem državnim in banovinskim nastavlencem, ki se udeležijo izleta na Oplenac je kr. banska uprava dovolila dopust od 30. aprila do incl. 3. maja 1938., ki se pa ne všteje v redni dopust. — Če kdo, so obvezani Cirilmetodarji, da se poklonijo svojemu najvišjemu obrambnemu delavcu, blagopokojnemu Viteškemu kralju Uedinitelju, našemu rešitelju iz tisočletne sužnosti.

— Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU za dravsko banovino v Ljubljani javlja svojim članom, da se bo vršil v nedeljo, dne 3. aprila t. l., ob pol 10. uri dopoldne širši članski sestanek v prostorih sekcije JUU v Ljubljani, Franciškanska ul. 6/I. s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev. — 2. Predavanje g. Alojzija Hreščaka o »Učiteljskem pokretu«. — 3. Poročilo načelnika. — 4. Slučajnosti. — Vse tovariše in tovarišice pozivamo, da se sestanka zanesljivo udeležijo, ker se bomo porazgovorili o nekaterih važnih vprašanjih. — Načelnik: Šuster Vladislav. Tajnik: Lustek Miroslav.

— Za »Porekarjev ubožni šolski fond na Humu« so darovali: 20 din A. Gradišnik, 15 din M. Levstik, po 10 din so darovali Kaučič Josipina, Stani Tomaž, Mahnič Adela, Koš Drago, Režek Juraj, Kren Josipina, Skala Peter, Vauhnik Miha, Milčinski Angela, Marinič Mirko, Trstenjak Ana. 5 din je daroval Marčič Karel. Skupaj do sedaj 150 din. Vsem darovalcem prisrčna hvala! — Šolski upravitelj na Humu.

Vsi brez izjeme smo v ljubezni vdani svojemu narodu. Iz tega naroda so izšli heroji, ki so nam izvojevali svobodno domovino. Imamo jo, treba pa jo je neprestano utrjevati in krečiti. Tu pa je naš delež dela v slavo in moč domovine. Tako bo tudi naš stan vreden, da bo šel v zgodovino naše mlade države v senca onih, ki so jo ustvarili. Predvsem pa v senca Njega, ki je bil prvi, kralj Zedinitelj, tako bomo izvršili široko vsebino Njegovega poslednjega ukaza: Čuvajte Jugoslavijo!

— Za Mrzelovo knjigo »Bog v Trbovljah«, ki je vzbudila v naši javnosti mnogo živega zanimanja in o kateri se je kritika v naprednem in katoliškem dnevnem tisku enako laskavo izrazila, daje založba »Trbovlje« učiteljem in učencem 25 % popusta, če se naroče naravnost na naslov: Založba »Trbovlje«, Ljubljana, Gajeva ulica. S popustom stane kartoniran izvod 45 din, v plano vezan pa 52,50 din. Knjigo, ki je polna resne življenjske vsebine in ki jo pravljica oblika približuje zlasti duši mladega človeka, priporočamo kot najprimernejše velikonočno darilo.

Za pomlad!

divne modne novosti za Vas

in Vašo družinico smo pripravili in pričakujemo Vaš poset

MANUFATURA NOVAK

LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 15

→ Pri malski cerkvi ←

Učiteljski pravnik

—š Vprašanje: O. O. iz K. 1. Ali imam pravico do povračila potnih stroškov in dnevnice za udeležbo na obvezni sreski konferenci šolskih upraviteljev? — 2. Če imam pravico, kaj naj ukrenem, da se mi izplačajo?

Odgovor: 1. Za vsako potovanje, ki ga izvršite po uradnem nalogu, Vam pripadajo tako potni stroški kakor dnevnice in Vam zato pripadajo tudi za udeležbo na sreski konferenci šolskih upraviteljev, ki ste se je morali udeležiti po uradni odločbi. — 2. Ravnajete se po določbah uredbe v povračilu potnih in selitvenih stroškov civ. drž. uslužb. (Glej Ročni katalog, str. 143.) Vlogo je nasloviti v tem primeru na sresko načelstvo. V primeru eventualne negativne rešitve vprašajte za nadaljnja navodila.

Raznovrstna poljska, zelenjadna in cvetlična semena,

hrano in zdravila za ptice dobite po najugodnejših cenah in v najboljši kakovosti pri tordki

M. BERDAJS, prej Jos. Urbanič,

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8,
Maribor, Vetrinjska ulica 30.

Šolski radio

—r XXVII. Torek 5. aprila. »Mesto in vas«; g. Drago Košmerlj: II.—III.

Petek 8. aprila. »Kako nastane film«; g. Boris Rihteršič. Razpored. I. Razvoj filma: 1. Kako dobimo vtis živih slik. 2. Od prvih poizkusov do govorečega filma. 3. Kako more film govoriti. 4. Film — slika dogodkov po svetu. 5. Kaj lahko še od filma pričakujemo. (Plastičen film in filmska televizija.) II. Od zamisli do platna: 1. Vsebinski zasutek. 2. Scenarij. 3. Režiser in igralci. 4. Delo v ateljeju in na prostem. 5. Od ateljeja do izgotovljenega filma. 6. Tehnika, reklama in stroški filma. 7. Film gre v svet. 8. Predvajanje filma in projekcijski aparat. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 3. aprila ob 17. uri predaval g. inž. Karel Tavcar: Gozdarstvo.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—I Prenos učiteljev na banovine. »Mi mišimo na primer prenesti učitelje na banovine. Ministrstvo niti ne pozna učiteljev, mora se pa izražati o tem, ali bo kdo od učiteljev prišel iz Osijeka v Zagreb ali pa obratno. To je najprej potrebno prenesti na banovine.« (Iz govora notranjega ministra g. dr. Korošca, »Slovenec«, 25. III.)

K »PLEBISCITU NA STRANICAH«

Res je, da je dobrotnik zapustil Stranicam 74.900 din.

Žal pa ni res, da bi omenjeno vsoto zapustil res zanemarjeni šoli.

Res je, da se je vršilo glasovanje, ali se naj uporabi ostanek zapuščine (okoli 44.000 din) za »Prosvetni dom« na predlog g. župnika.

Ni pa res, da bi bil stavljen predlog, da se zapuščina uporabi za prepotrebno novo šolo.

Res je tudi, da so se trudili za novo šolo že od leta 1914, sledeči šol. upravitelji: Bobič Ferdinand, Golež Fran, Dobnik Leon in sedanji. Radi neprimlik pa to nobenemu ni uspelo, sedanjemu tudi ne, da bi se ostanek zapuščine daroval šol. fondu.

Res je tudi, da se je nekdo izrazil, da učitelj ne bo komandiral in dokler bo on (nekdo) živ, ne bo nove šole.

Pripomnim še, da se je o vsem točno informirala že kraljevska banska uprava ter ji je bil poslan tudi prepis oporoke.

Stranice, dne 26. marca 1938.

srez Konjiški.

Ambroš Martin, šol. upr.

Stanovska organizacija JUU

— JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD bo zborovalo dne 9. aprila 1938. v Mozirju, če bomo do tega dne prejeli plačo. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Situacijsko poročilo. 3. Sodobni pouk po Vranc-Dolganovem učnem načrtu — predava tov. Predan. 4. Društvene in stanovske zadeve. 5. Slučajnosti. — Tovariši in tovarišice, prinesite s seboj izpolnjene

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG bo zborovalo dne 9. aprila t. l. v Mariboru, Narodni dom, ob pol 10. uri. Dnevni red: 1. Naše življenjske in gmojne prilike. 2. Naše gospodarske ustanove. 3. Situacijsko poročilo in dopisi. Uprava prosi, da člani oz. tov. upravitelji dostavijo ankete ne pole, ali jih vsaj oddajo na zborovanju tov. Kašperju. Tov. zadržnike »Učiteljske samopomoči« pa pozivamo, da se v nedeljo po zborovanju (10. aprila) udeležijo polnoštevno običnega zbora U. S. v Mariboru. — Odbor.

P. n. naročnike in čitatelje obveščamo, da dobavljamo znana veletrgovina z manufakturnim blagom NOVAK v Ljubljani blago za vse vrste oblačil proti odplačilu v mes. obrokih. Cene strogo solidne. Zunanjim odjemalcem pošlje na željo tudi vzorce. Prosi le navesti pribl. vrsto blaga.

anketne pole! Upamo, da se bodo z ozirom na zanimivo in aktualno predavanje udeležili zborovanja tudi tov. iz oddaljenih krajev! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTO bo zborovalo 9. aprila 1938. ob 9. uri v Sokolskem domu v Murski Soboti s sledečim dnevnim redom: 1. Razvoj računstva. 2. Spoznavanje prirode in ljudski šoli. 3. Situacijsko poročilo. 4. Slučajnosti. — Tovarišica blagajničarka se pritožuje, ker ste netočni plačniki. Vsi ste prejeli položnice z obračuni. Poravnajte članarino pred zborovanjem. Tovariše(ice) prosimo, da povabijo tovariše(ice), ki stoje še izven organizacije, da tudi ti pristopijo v naše društvo in da se udeležijo prihodnjega zborovanja. Tovariši udeležite se tega zborovanja polnoštevno, pridite vsi! — Poslužite se knjig društvene knjižnice, ki posluje na dan zborovanja od 8. do 9. ure v evangeličanski šoli v Murski Soboti. Vrnite nam izpolnjene anketne pole, obedve! Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU bo imelo svoje redno zborovanje v soboto, dne 9. aprila t. l., v Št. Ilju pri Velenju s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo odbornikov. 2. »Moje učiteljevanje med južnimi brati« — predava Rejec France. 3. Naša Mladinska matica. 4. Slučajnosti. — Po sklepu na zadnjem zborovanju, bo to zborovanje v Št. Ilju. Po prihodu vlaka krenemo ob 9. uri iz Velenja v eno uro oddaljeni Št. Ilj. — Ker nekatere šole še do danes niso poslale podatkov glede naročnikov Mladinske matice, prosimo, da to storijo čimprej, ker bomo te podatke rabili na zborovanju. Ne zadostuje pa samo skupno število naročnikov na šoli, ampak je treba poslati tudi za posamezne razrede. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto, 9. aprila, v prostorih deške šole v Škofji Loki. Pričetek zborovanja po prihodu jutranjih vlakov, okrog 8.15 ure. Dnevni red: 1. Slovenski pravopis — predava profesor g. Ivan Kolar. 2. Opisi obzorje — metodično-učna slika — predava tov. Rudolf Horvat. 3. Naše gospodarske ustanove — poroča tov. Jože Zupančič. 4. Učiteljski sadjarski tečaj — poroča sreski kmetijski referent g. Hladnik. 5. Situacijsko poročilo — tov. Debeljak. 6. Predlogi in slučajnosti. Glede na predavanje prof. g. Kolarja, prosimo tovariše in tovarišice, da pripravijo svoja vprašanja, ker je zaželeno debata! Tudi splošna jezikovna vprašanja pridejo na dnevni red! Lepa udeležba — stanovska dolžnost! Odbor.

angleškega in češkega sukna
Bogata izbira!

A. & E. Skaberné
Ljubljana

Najlepše modele damskih plaščev in kostumov v novem lokalu v

Šelenburgovi ulici 1, najcenejše pa na Kongresnem trgu št. 5, nudi cenj. učiteljicam kakor doslej tudi na obročna odplačila.

DAMSKA KONFEKCIJA A. P A U L I N

Naročajte

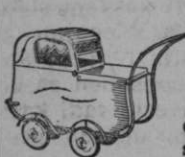
pri UPZ

glasbeno

edicijo

„Materinski

dan“

CENE
NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tričikljev, šivalnih strojev. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!

Pomladanski plašči,

kostumi, kompleji, obleke in bluže samo zadnje novosti v največji izbiri pri

ELITE

Prešernova ulica št. 7-9

LJUBLJANA